

Desmuntant les cròniques colonials

Autor: Sergi Turiella

Data de publicació: 29-09-2020

Impressions que En Sergi Turiella va expressar al seu blog 'Els ponts de Sant Boi' després de llegir el llibre 'Carles I sense censura' d'En Jordi Bilbeny.

Al voltant del darrer llibre de Jordi Bilbeny, Carles I Sense Censura, voldria fer notar com els fets i els capítols publicats es construeixen fent marxa enrere. Des de la victòria de Pavia i la captura de Francesc I de França, anem reculant fins als esdeveniments claus d'aleshores. El llibre em recorda, en el fons, a aquelles pel·lícules que d'entrada et deixen clavats al seient a les primeres escenes, però que després et retornen, estirant la corda, al punt de partida. A més, hi trobo semblança amb uns escrits de Manuel de Pedrolo, les Cròniques Colonials, que eren articles de combat polític i cultural. En Bilbeny desenvolupa aquest mateix combat, però ho fa en l'àmbit de la història catalana. I es nota. Es nota com domina l'espai i el temps. Tot allò que els experts ens han explicat parteix d'unes cròniques falsificades. Tot allò està fonamentat en documents alterats respecte dels originals. Res de nou sota el sol. Però, és clar: aquí molta gent, molts d'aquests experts, porta la bena als ulls. El llibre d'En Bilbeny els afusella la seva història. Alguns potser no se n'adonen. En canvi, n'hi ha molts altres, d'aquests experts, que amaguen el cap sota terra o a la panxa del bou on no hi neva n'hi plou i no admeten cap posicionament alternatiu —ni tan sols cap ombra de dubte— que els pugui fer trontollar. Senten el vertigen de les alçades i de percebre com ha estat de fonda la caiguda en el pou. Però, com diu el conte, si el ruc no prova de sortir-ne, segur que s'hi ofegarà.

Així com Manuel de Pedrolo va crear, també, la col·lecció la Cua de Palla amb l'objectiu de difondre la literatura policíaca —la de lladres i serenos—, amb la qual la gent podíem veure reflectit el mirall de la vida —amb la seva distància entre la legalitat i la realitat, els grisos de la justícia i la seva legitimitat—, també l'Institut Nova Història va furgant i ressegueix les proves del delictes. L'objectiu no és tant trobar l'assassí, que ja coneixem per endavant, que és la Inquisició i la censura d'estat, sinó fortificar la causa i provar davant del tribunal popular quines raons i motius van portar aquests òrgans a cometre l'assassinat de la Història dels Catalans. Ja ho diu l'Evangeli: cal tenir més por dels qui roben l'ànima que dels qui maten el cos.

Els inquisidors i els censors d'estat van escampar tota una sèrie de pistes falses. Ho van fer en forma de documents que alteraven els originals. Esborraven les proves que els incriminaven. Els calia modificar l'espai, els llocs on, deien, van passar els fets. I també el temps —és a dir, quan s'esdevingueren—. Tot per poder crear una realitat virtual: una cosa que no és nova del segle XXI, ves per on! Per sort, aquesta teranyina va deixar moltes escletxes, forats i cicatrius, i també lletres i paraules que no enganxen, com un encreuat que no es pot resoldre correctament, perquè no és perfecte. Doncs bé: En Bilbeny i els altres van estirant el fil del laberint on aquells ens van ficar. I, malgrat que aquest i els seus companys no poden arribar a encertar-ho tot, la tasca de tots ells va dominar l'espai i el temps d'aquest discurs històric. Així, posant en relleu les contradiccions i trobant bones pistes, ens porten a desenterrar la veritat, a entendre millor la nostra història, a entendre'ns millor a nosaltres mateixos. L'objectiu és poder tornar a ser protagonistes del nostre passat i present. No som ni més bons ni més dolents que els altres pobles.

Només cal seguir el pla seqüència del llibre, veure'n les diferents escenes: les Corts, el model inicial de colonització del Nou Món —amb els virreis i unes lleis— la potència del regne de València, les lluites de Carles I i les seves victòries i febleses, els homes i dones que tenien aleshores el poder, la mentalitat d'un imperi que es volia catòlic i, per tant, universal —reformista segons Erasme, però no un imperi protestant a la manera de Luter—. Tot un món que no cap en aquest llibre, on de forma panoràmica el seu autor ens va ensenyant aquells segles d'apogeu imperial de Catalunya, que, com una estrella que assoleix la seva màxima intensitat, després comença a perdre brillantor i llum pròpia fins a quedar esmorteïda davant uns altres estels. Aquesta recerca ens permetrà fer resplendir la veritat. I, així, Tirant lo Blanc tornarà a cavalcar.

Sergi Turiella

Del blog 'Els ponts de Sant Boi'
Divendres, 7 d'agost del 2020
<http://sturiella.blogspot.com/>